

Zienswijze op NRD planMER RES-regio Holland Rijnland

Opgesteld door het samenwerkingsverband van

- *Vereniging Windpark N207 (agrariërs gemeente Kaag en Braassem)*
- *Rijnland Energie coöperatie (regionale burger-energiecoöperatie)*
- *Coöperatie Windunie*

Opbouw zienswijze

- Korte toelichting op initiatief windpark N207 en op samenwerkingsverband initiatiefnemers
- Zienswijze op de **wijze waarop** milieu-effectonderzoeken worden **uitgevoerd en beoordeeld**.
- Beoordeling van ons initiatief op een aantal aspecten
- Uitgebreidere toelichting op initiatiefnemers
- Eigen Analyse ruimtelijke aspecten (een onderzoek van Pondera kunnen we desgewenst nasturen)

Initiatief Windpark N207

Windpark N207 is een initiatief van drie partijen:

- Vereniging Windpark N207 (agariërs Kaag en Braassem)
- Regiocoöperatie Rijnland Energie, ondersteund door de landelijke koepel Energie Samen
- Coöperatie Windunie

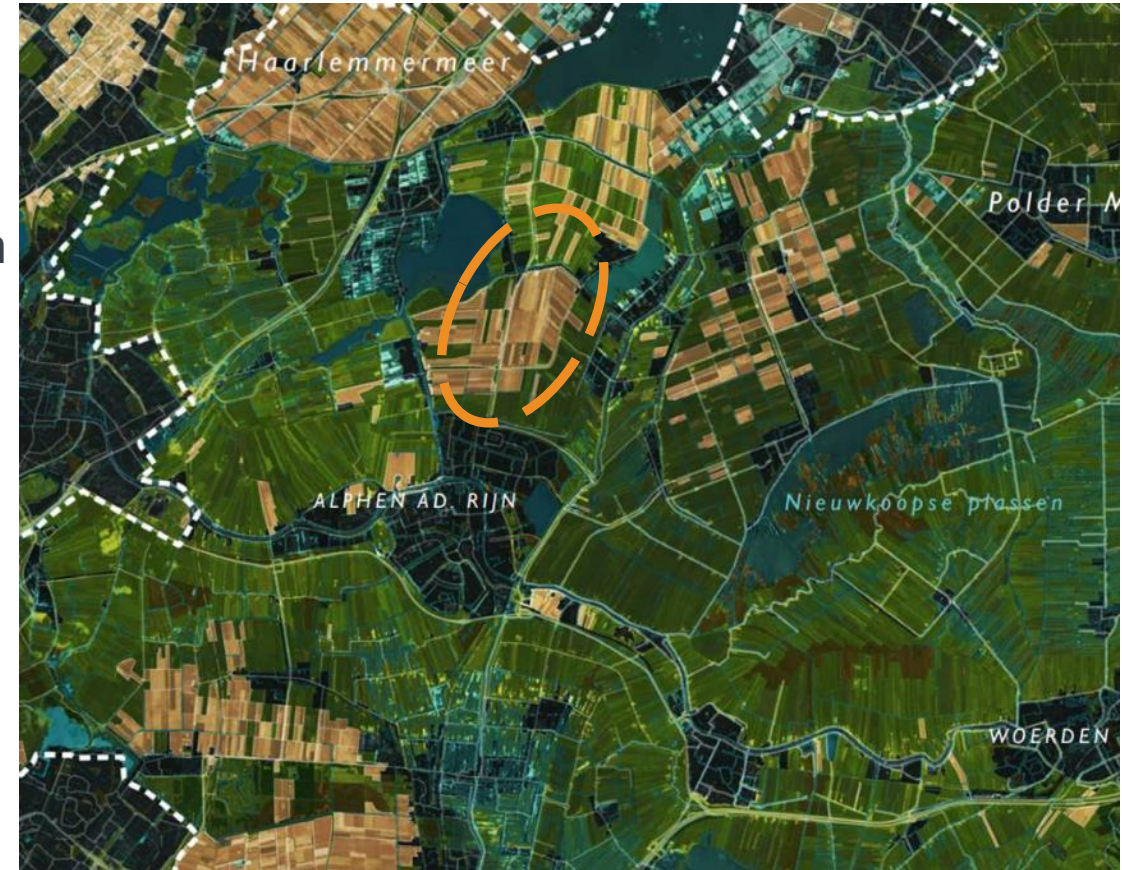
Voornemen is:

Langs de N207 in de Vierambachtspolder en de Wassenaarsepolder een windpark te realiseren samen met de lokale omgeving (*inwoners, bedrijven*), om zo een bijdrage te leveren aan de opwekking van duurzame energie in Kaag en Braassem en de opbrengsten van het windpark lokaal te houden.

Locatiedetails

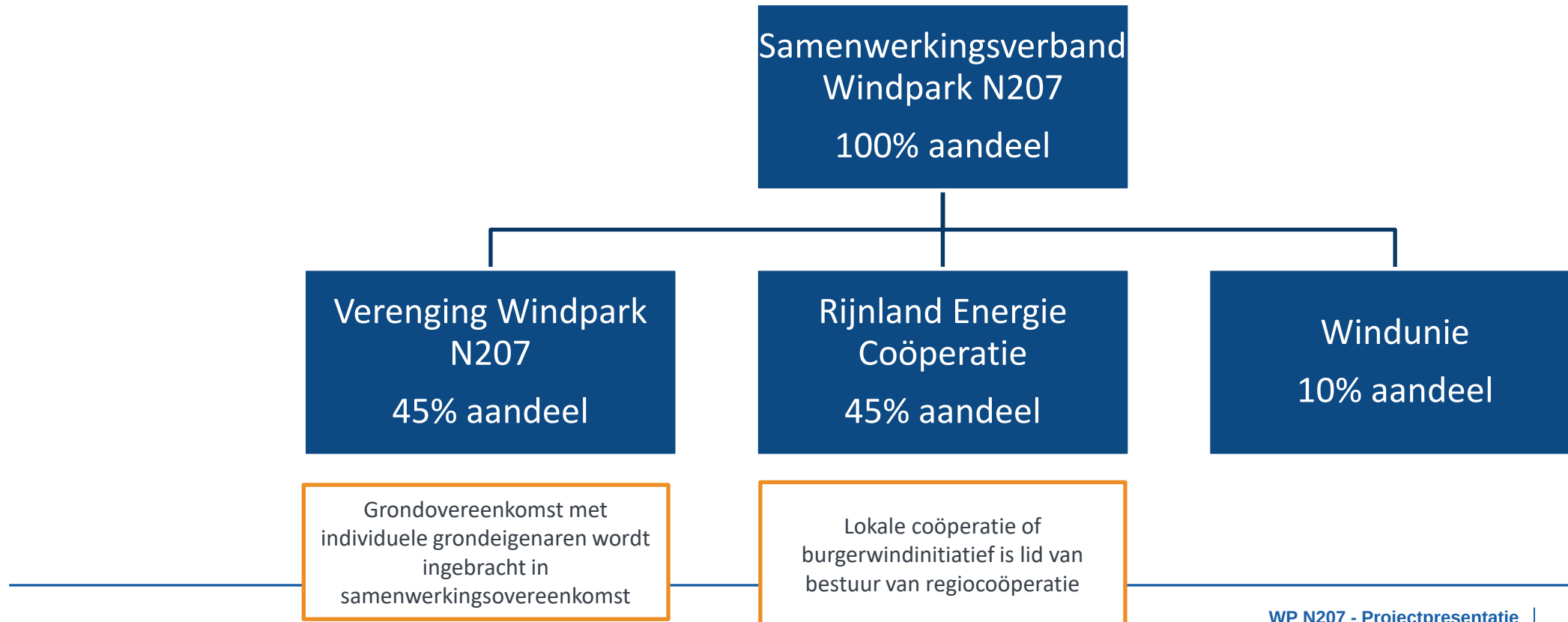
- Locatie in Vierambachtspolder en Wassenaarsepolder
- Deze polders maken deel uit van de droogmakerijen van het Groene Hart
- Grondeigendom overwegend agrarische ondernemers
- Weinig omwonenden binnen 800 meter

Bron: Buro Sant en Co Landschapsarchitectuur, en FABRICactions, juli 2019, Groene Hart

Samenwerking projectpartners: 90% lokaal eigendom

- Initiatiefnemers werken gelijkwaardig met elkaar samen als ontwikkelaars en investeerders
- Uitgangspunt voor de samenwerking is de volgende verhouding:

Zienswijze op wijze waarop wordt onderzocht & beoordeeld (1)

Voor windenergie wordt de focus in de effectbeoordeling terecht gelegd op aspecten voor de leefomgeving (zie NRD, pagina 19). De beoordelingscriteria-indicatoren voor die aspecten worden genoemd in paragraaf 4.2 van de NRD. Hieronder geven wij onze zienswijze op de indicatoren van een aantal aspecten.

1. Geluidsbelasting en gezondheid.

- a. Wij zijn het eens met de kwantitatieve beoordeling van het aantal gevoelige bestemmingen waarop de geluidsbelasting toeneemt. Zoals in dia Eigen beoordeling is aangegeven scoort ons initiatief hierop zeer goed, omdat er relatief weinig woningen in de directe omgeving (binnen 800 meter) van het beoogde windpark aanwezig zijn.
- b. Wij willen de RES-regio Holland Rijnland erop wijzen dat de RIVM recent een onderzoek heeft gepubliceerd aangaande de kwalitatieve beoordeling van geluidshinder (*Health effect related to wind turbine sound: an update*). Dat onderzoek bevestigt wat het RIVM eerder uit talloze rapportages van veldonderzoeken concludeerde: *omwonenden hebben minder hinder van windturbines als ze betrokken werden bij de plaatsing ervan. Door mee te kunnen denken over de plaatsing en balans tussen kosten en baten, ervaren omwonenden minder hinder.*

Zienswijze wijze waarop wordt onderzocht & beoordeeld (2)

Vervolg 1. Geluidsbelasting en gezondheid

- 1c. Voortkomend uit de conclusie van het RIVM-rapport kan de beoordeling van het aspect geluid en gezondheid niet los gezien worden van hoe initiatiefnemer invulling geeft aan aspecten als:
- betrokkenheid van omwonenden bij de totstandkoming van de uiteindelijk opstellingsvariant
 - balans tussen kosten en baten.

Daarom willen we de RES-regio Midden Holland vragen om in de milieu-onderzoeken mee te nemen of initiatiefnemer in een gebied concreet maakt hoe omwonenden worden betrokken én op welke wijze baten lokaal 'landen'.

Zoals in dia Eigen beoordeling beschreven scoort ons initiatief zeer positief op lokaal eigendom en zal ons initiatief met een participatieplan aangeven hoe omwonenden betrokken worden bij de totstandkoming van de opstelling.

Zienswijze wijze waarop wordt onderzocht & beoordeeld (3)

2. Landschap.

a. Ook de beleving van windturbines als verstorend of juist versterkend element op het landschap hangt in grote mate samen van de perceptie van mensen ten aanzien van duurzame energie: hoe nuttig en noodzakelijk zijn windturbines? Zo blijkt uit diverse onderzoeken dat de jongere generatie windturbines niet 1 op 1 als aantasting van het landschap zien. Wij vragen de RES-regio dan uitdrukkelijk de beoordeling van windturbines in het landschap gedifferentieerd te onderzoeken.

b. De beleving van windturbines in het landschap blijkt ook afhankelijk te zijn van beelden die worden gecreëerd en ervaringen die mensen hebben van windturbines. De hoogte van moderne windturbines (220 meter) vertalen tegenstanders al gauw in de beleving van een Eiffeltoren in de achtertuin, terwijl niemand de recent gerealiseerde turbines bij knooppunt Deil (Betuwe Wind – tiphoogte 220 meter) zal vergelijken met een serie van Eiffeltorens. Wij willen daarom aan de RES-regio het belang benadrukken van het gebruik van realistische visualisaties bij de beoordeling van de verschillende varianten.

Zienswijze wijze waarop wordt onderzocht & beoordeeld (3)

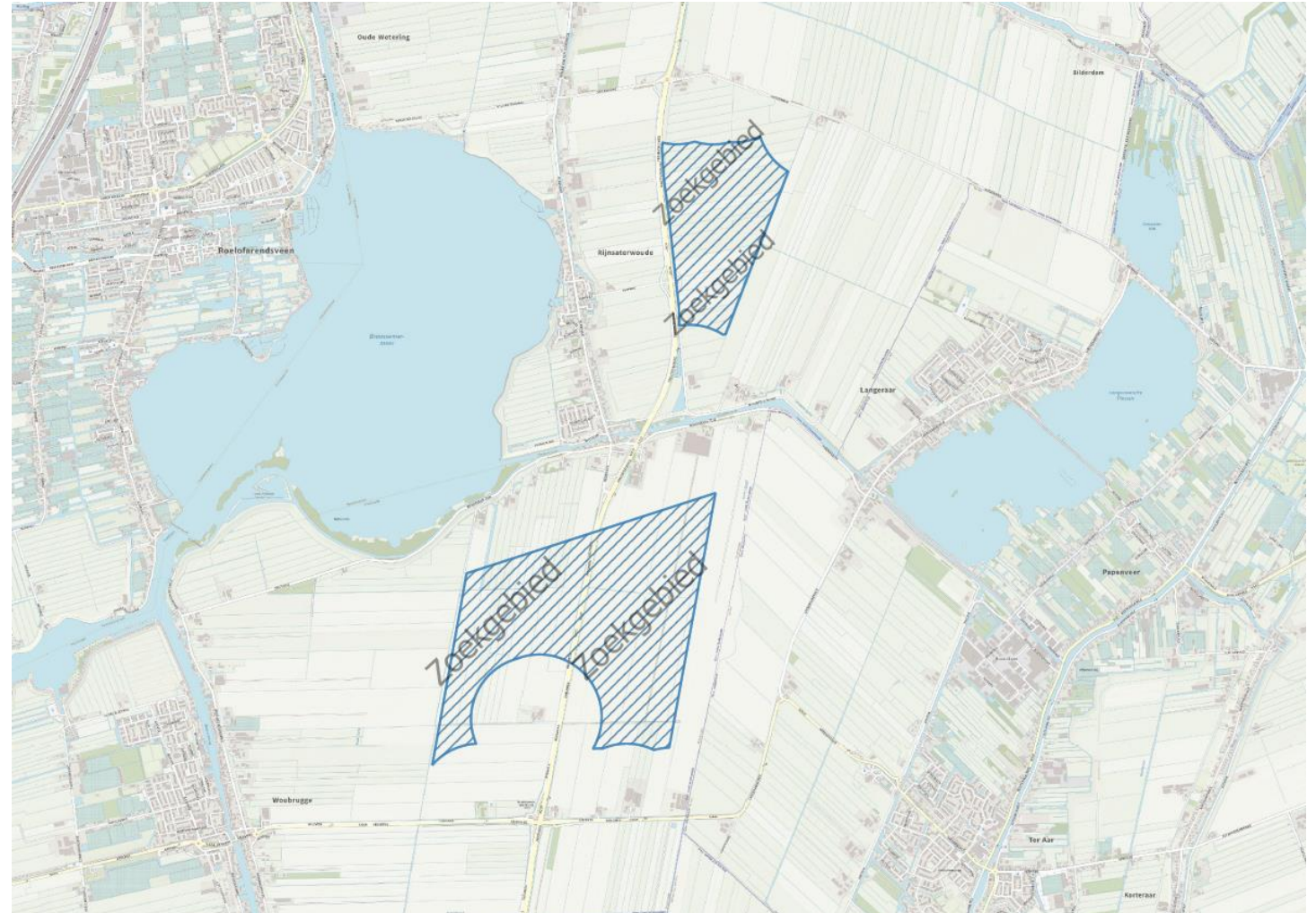
Vervolg 2. Landschap.

c. Wij willen bij de RES-regio benadrukken om in de onderzoeken uit te gaan van de hoogste windturbines die over 3 jaar kunnen worden geleverd (tip 250), omdat initiatiefnemers door de sterk dalende SDE++ genoodzaakt zijn om de grootste windturbines bouwen. Behalve voor gebieden waar hoogtebeperkingen zijn door luchtvaart, waar een hogere SDE++ garantieprijs geldt. Wij vragen de RES-regio daarom in de beoordeling vooral ook de positieve kant van de grote moderne windturbines in het landschap te noemen:

- De productie van grote windturbines stijgt veel harder dan evenredig met de hoogte en grotere diameter. Turbines die nu worden gebouwd leveren 20 keer zo veel op als turbines die 20 jaar geleden in de Flevopolder werden gebouwd.
- Grotere turbines staan verder van elkaar, draaien veel rustiger dan kleine turbines en torenen ver boven het landschap uit. Daarmee worden windturbines als minder storend in het landschap ervaren.

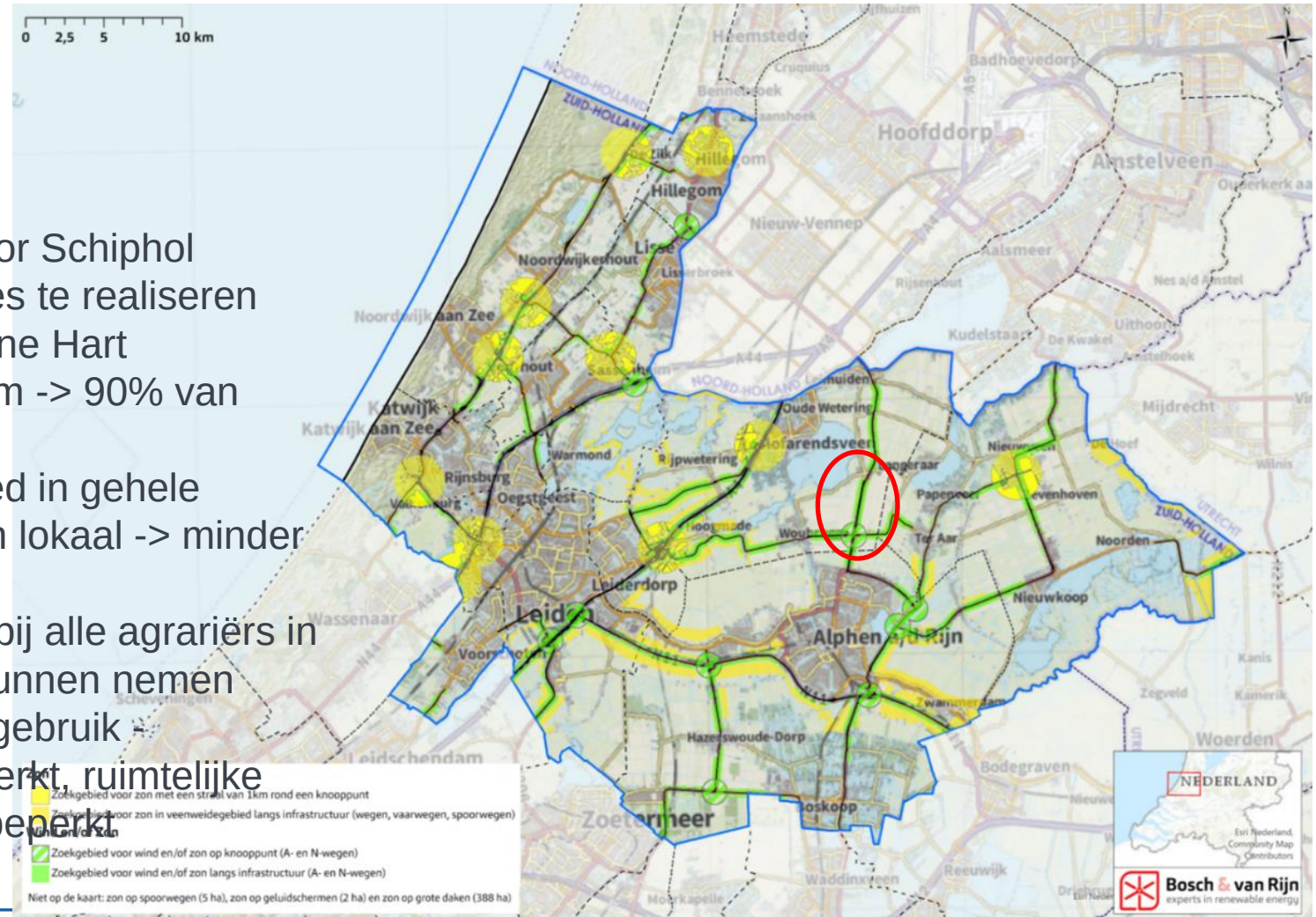
Eigen beoordeling WP N207 op een aantal aspecten

- Uitgangspunt ruimtelijke belemmeringen
- Uitgangspunt onderlinge afstand tussen turbines: ~4 keer rotordiameter
- In zuidelijk gebied zijn 6 turbines mogelijk
- In noordelijk gebied zijn 2 tot 3 turbines mogelijk

Eigen beoordeling WP N207 op een aantal aspecten

- Locatie staat op kansenkaart RES
- Langs infrastructuur (zie rode ovaal)
- Zeer weinig woningen binnen 800 meter
- Waarschijnlijk geen hoogtebeperking door Schiphol
- Mogelijkheid om relatief veel windturbines te realiseren (concentratie), redelijk aan de rand groene Hart
- Ontwikkeling van 90% in lokaal eigendom -> 90% van inkomsten landt lokaal.
- Burgers/bedrijven mede-eigenaar, invloed in gehele proces/project en de opbrengsten blijven lokaal -> minder hinderbeleving
- Gesocialiseerde grondvergoeding, waarbij alle agrariërs in de gemeente Kaag en Braassem deel kunnen nemen
- Het projectgebied heeft agrarisch grondgebruik - droogmakerijen, aantal woningen is beperkt, ruimtelijke belemmeringen voor een windpark zijn beperkt

Nadere toelichting: Vereniging Windpark N207

- De Vereniging Windpark N207 is opgericht door grondeigenaren en –gebruikers die een agrarische onderneming drijven in de gemeente Kaag en Braassem
- De Vereniging heeft als doel de ontwikkeling van een windpark van een nader te bepalen aantal turbines, om zo een bijdrage te leveren aan de opwekking van duurzame energie in de gemeente Kaag en Braassem, regio Holland-Rijnland en provincie Zuid-Holland
- Uitgangspunten voor de Vereniging zijn:
 - Grondvergoeding is gesocialiseerd, gelijke opbrengst voor alle grondeigenaren
 - Alle agrariërs in de gemeente Kaag en Braassem en (aangrenzend aan) het projectgebied kunnen deel nemen
 - Gelijkwaardige samenwerken met de omgeving (omwonenden, inwoners, bedrijven en gemeente)

Nadere toelichting Regiocoöperatie Rijnland Energie

Rijnland Energie is een regionale energiecoöperatie waarin lokale bewonerscoöperaties samenwerken voor de realisatie van grootschalige zon- en windprojecten in de regio Holland Rijnland.

Wij zetten ons in om bewoners zeggenschap en eigenaarschap te geven in lokale en regionale, duurzame energie-opwekking. Zo vergroten we het aandeel duurzame energie en zorgen we dat de opbrengsten daarvan ten goede komen aan de lokale gemeenschappen.

Doelen zijn om door samenwerking met onze lokale coöperaties:

- Regionale windprojecten en grootschalige zonprojecten te ontwikkelen. Dit gebeurt op coöperatieve basis, zodat omwonenden profiteren van de opbrengsten, het draagvlak groter is en de kans op realisatie daarmee toeneemt.
- Regionale kansen te zien en te pakken
- Gesprekspartner zijn van overheden om zo de regionale en lokale belangen te vertegenwoordigen
- Aanspreekpunt zijn voor marktpartijen, lokale coöperaties en instanties die willen samenwerken
- Regionaal één helder, coöperatief verhaal vertellen
- Bijdragen aan de verduurzaming van de regionale energievoorziening

<https://www.rijnlandenergiecooperatie.nl>

Nadere toelichting: Lokale energiecoöperatie i.o.

- KB – energie, een lokale zoncoöperatie, richt zich met name op zonne-energie op daken.
- Verkennig is opgestart om in afstemming met KB-energie een aparte lokale windcoöperatie op te richten
- Met coöperatie als mede-ontwikkelaar/eigenaar in project is lokale omgeving direct betrokken.

Waarom omgeving betrekken?

- Invloed op proces en project, meedenken en meedoen = burgerparticipatie
- Grotere slagingskans project door draagvlak en vertrouwen = tevreden burgers
- Lokaal eigenaarschap is streven klimaatakkoord (ook gemeentelijk beleid)
- Hoe groter het aandeel eigendom bij de burgers is, hoe meer van de baten in de eigen blijven.
- Gezamenlijk bepalen hoe omgevingsfonds lokaal wordt ingezet = versterking saamhorigheid & lokale economie
- Een lokale energiecoöperatie met een stevige kasstroom kan een belangrijke bijdrage leveren aan de energietransitie in de gemeente.

Nadere toelichting: Energie Samen

- Energie Samen is de landelijke koepel en belangenvereniging van energiecoöperaties en andere energie-communities van burgers, agrariërs en/of lokale bedrijven.
- Samen steken wij de handen uit de mouwen voor meer en sterkere (lokale) duurzame energie- en besparingsprojecten!
- Samen zorgen we ervoor dat iedereen kan meewerken aan en profiteren van een schone en betaalbare energievoorziening voor ons allemaal.
- Energiesamen blijft onafhankelijk en neemt geen belang in projecten die zij ondersteunt.

Ondersteuning van lokale initiatieven met:

- Projectbegeleiding, voorfinanciering, kennisdeling, belangenbehartiging, verzekeringen en ICT

Nadere toelichting coöperatie Windunie

- Windunie is een coöperatie van duurzame energieproducenten, zoals windmolenaars, zonproducenten, burgercoöperaties, eigenaren én initiatiefnemers van windparken.
- Jaarlijks produceren onze leden ruim 800 GWh aan schone stroom: genoeg voor bijna 300.000 huishoudens.
- Windunie ontwikkelt en realiseert duurzame energieprojecten in lokaal eigendom, samen met initiatiefnemers en de omgeving. Dit is onze coöperatieve aanpak.

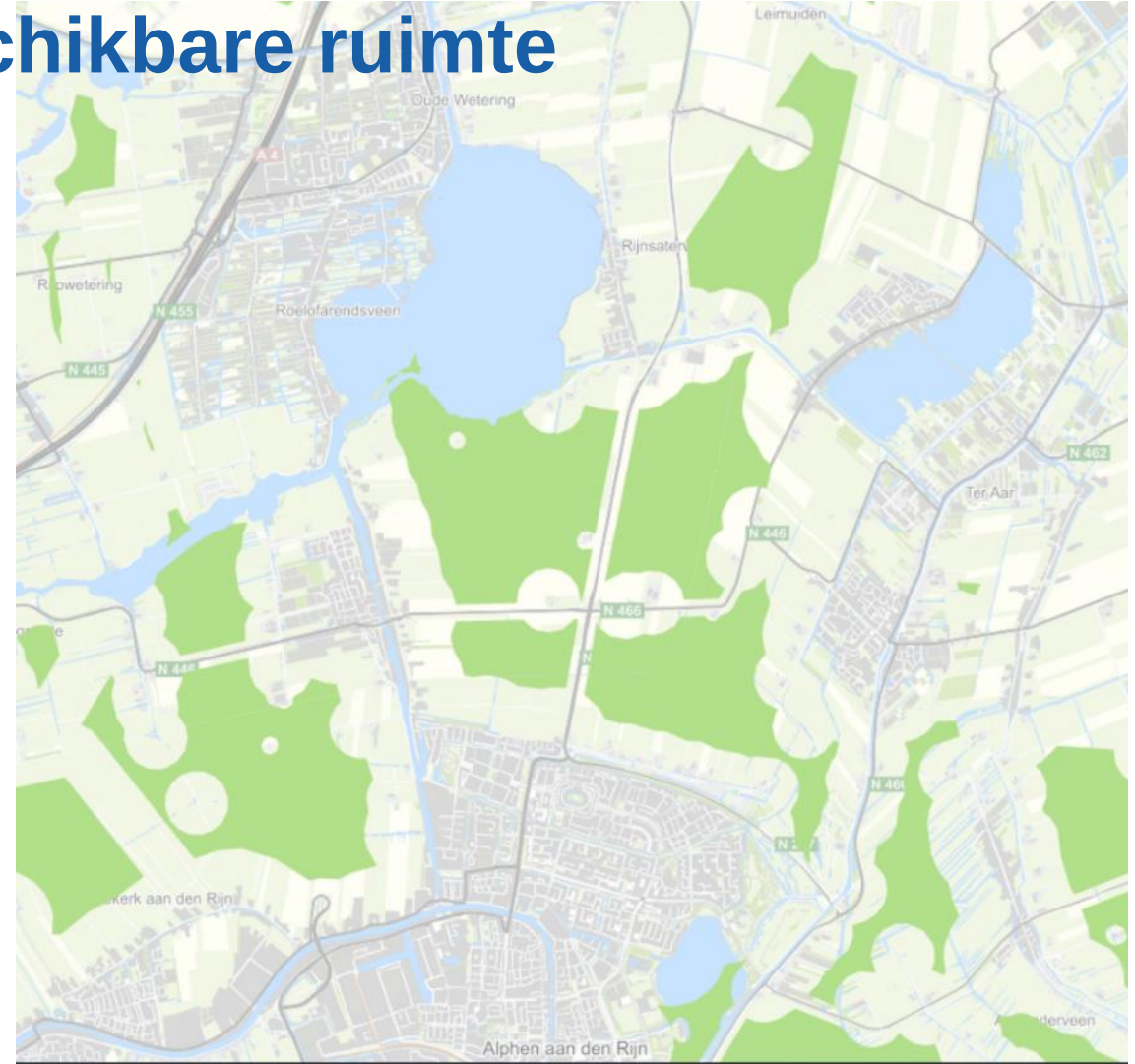
‘Samen kom je verder’

Dat is de basisgedachte van Windunie. Vanuit deze gedachte zijn we gestart en zo gaan we verder. Wij geloven dat langdurige samenwerking leidt tot waardecreatie en een bijdrage aan de transitie naar duurzame energie met profijt in de regio.

Eigen ruimtelijke analyse: Beschikbare ruimte

- Beschikbare ruimte voor windenergie is bepaald op basis van vuistregels en toetsafstanden.
- Specifiek voor locatie N207 zijn van belang:
 - Leefomgeving
 - Natuurgebieden
 - Externe veiligheid
 - Beperkingen luchtvaart
 - Landschap

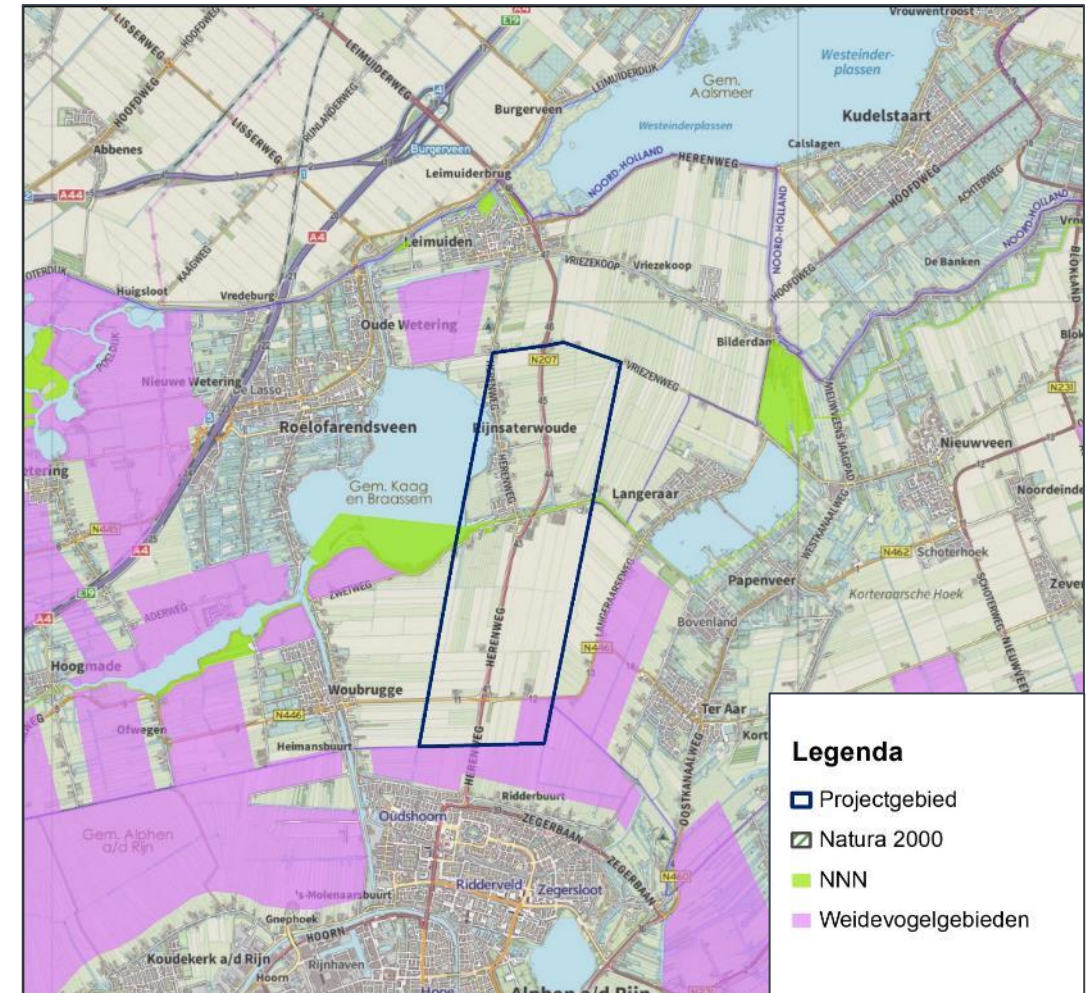

[illegible]

- RES: Woonkernen in groen, Individuele woningen in oranje

Eigen ruimtelijke analyse: Natuurgebieden

- Geen Natura 2000gebieden nabij het projectgebied
- Wel Natuur Netwerk Nederland (NNN) en weidevogelgebieden in nabijheid aanwezig
- In volgende fase van het project moet specifiekere worden gekeken naar de effecten van het windpark op vogels en vleermuizen.

Eigen ruimtelijke analyse: Externe veiligheid en Infrastructuur

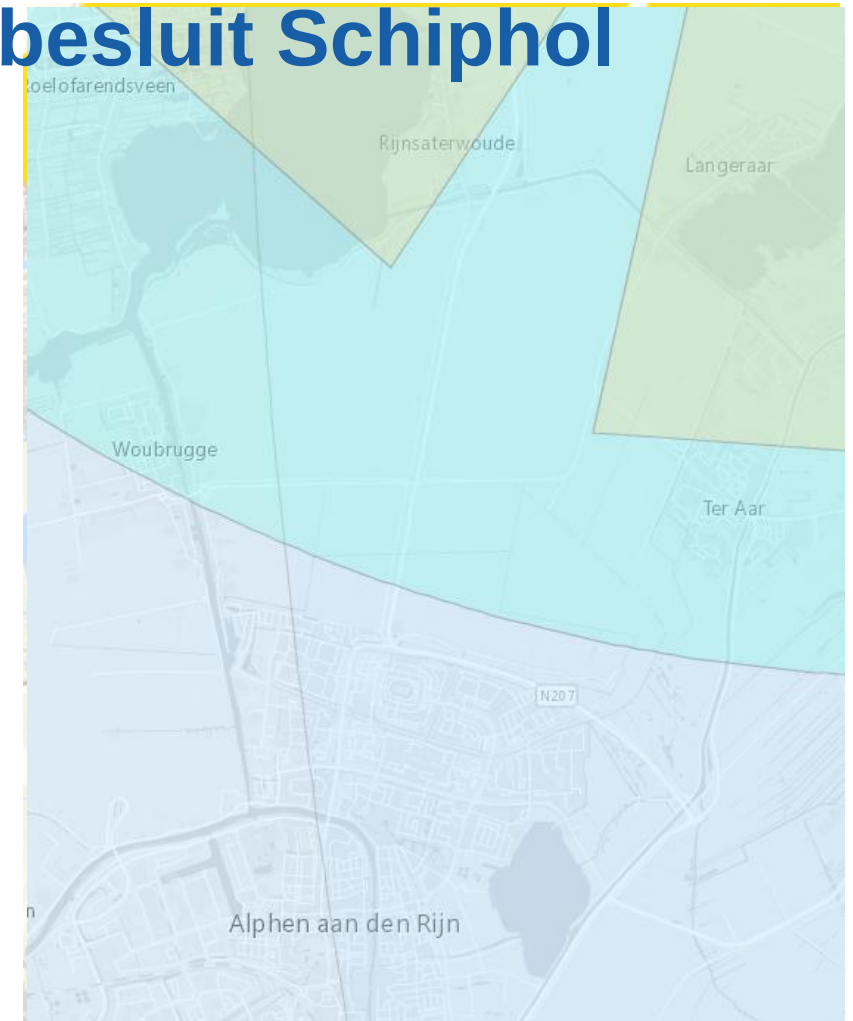
- De Handreiking Risicozonering Windturbines geeft toets-afstanden voor externe veiligheid
- Voor kwetsbare objecten (*woningen, scholen, grote kantoren*) geldt dat het aanhouden van de 400 meter contour voor hinder voldoende is om aan de eisen uit de Handreiking te voldoen
- Voor beperkt kwetsbare objecten geldt een contour van een halve rotordiameter om elk pand (*kleinere kantoorgebouwen, verspreid liggende woningen, bedrijfsgebouwen, sporthallen etc.*)
- Wegen: rotorblad mag niet over weg draaien

RES: Kwetsbare gebouwen (paars), beperkt kwetsbare gebouwen rood

Eigen ruimtelijke analyse: Luchthavenbesluit Schiphol

- Het projectgebied ligt met buiten de hoogtebeperkingen voor opstijg- en aanvliegroutes van Schiphol.
- Ook ligt het buiten de toetsingsvlakken van Communicatie-, Navigatie- en Surveillance (CNS)-apparatuur van de Luchtverkeersleiding Nederland.
- Wel ligt het projectgebied binnen de Outer Horizontal Surface van Schiphol (> 146m NAP) en toetsingsvlak voor radar.
- In een volgende fase van het project moet daarom een toets worden uitgevoerd door de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Bron: Viewer Hoogtebeperkingen Luchtvaart' van RVO

Bedankt voor uw aandacht

Wij zijn bereikbaar voor uw vragen en geven graag meer informatie over het initiatief.

Vereniging Windpark N207

Kees van Rijn (email) / Piet de Graaf (email)

Rijnland Energie

Rob Boerée (rob.boeree@icloud.com) / Piet Melzer (penningmeester@gcnieuwkoop.nl)

Energie Samen

Menno van der Woude, projectleider wind/zon Zuid-Holland (menno.van.der.woude@energiesamen.nu)

Windunie

Willem Verhaak (willem.verhaak@windunie.nl) / Suzan Tack (suzan.tack@windunie.nl)